

Usmiljeni kralj.

Prevel Krutogorski.

Bil je nekoč kralj, kateri je imel toli ogromno državo, da je nobeden človek ni mogel prepotovati in naj si bi bil vse svoje življenje dan na dan potoval, in tako krasno, da je ni možno opisati. In imel je lep grad iz čistega zlata ter mramorja, ki je stal sredi lepega vrta z rožnatimi kladnicami ter vodometa in zlahnim sadjem. Cvetice so cvetele in duhte celo leto, in jedva je dozorelo na drevesih sadje, že je poganjalo novo cvetje. Kajti v deželi ni bilo zime, nebo je bilo neprestano jasno in modro, in nobenega oblačka ni bilo videti na njem. Mnogo ptičev je bilo na vrtu, ki so gostoleli dan in noč.

V gradu pa je stanovala dvojica, mož in žena, ki sta bila mlada ter zala in sta se neizrečeno ljubila. Dobrotljivi kralj ju je vzel k sebi kot otroka in jima obečal, da bodeta podedovala njegov grad, lepi vrt in celo njegovo državo, ako ga bodeta vedno ubogala. Imela sta vse, karkoli sta pozelela, najlepšo obleko in najboljše jedi, trgati sta smela vse cvetice in jesti sleherno sadje, po noči pa sta počivala v svileni postelji. Veliko strežajev sta imela okoli sebe, ki so bili pripravljeni izvesti sleherno njuno željo, in to se je izvrševalo tako urno kot veter; komaj sta česar pozelela, že je bilo tu. Zatorej pa je bila dvojica tudi vedno vesela in srečna, smejala se in prepevala ves dan, skakala po vrtu ter ni poznala nadlog in skrbi. Tudi bolna nista bili nikdar, nista poznala ne zobe ne glavobola in nista se čisto nič starala. — V enem kotu vrta pa je bil globok vodnjak in okrog vodnjaka je rastlo drevje ter grmovje s čisto temnim listjem. Todi je bilo zmiraj pusto ter tiho, tu niso prepevale ptice in ne cvetele rože. Kralj jima je prepovedal hoditi k vodnjaku in piti iz njega vode. Rekel je: «Ako bodeta pila to vodo, potem vaju izpodim iz mojega gradu ter iz lepega vrta in uboga bodeta ter nesrečna.» Zatorej sta se izogibala vodnjaka s temnim grmovjem ter se ga bala.

Nekega dne pa sta igrala žogo, in Teofil, tako je bilo ime možu, je vrgel kroglo globoko v vrt. Glavka, žena, je zbežala za njo, da bi jo vjela, a krogla je kotala in skakala vedno dalje in dalje, naravnost proti hudobnemu vodnjaku, in ob robu je sedela ena velika krota ter jo gledala z lesketajočimi očmi. Teofil je bil ves prestrašen, ko več ni videl Glavke, in je menil, ista je padla v vodnjak. Kolikor je mogel, je tekel za njo, in tu je tudi on zazrl ob robu kroto. «Urno pojdi strani», je dejal svoji ženi, «tukaj je zloben kraj, saj veš, kaj nama je kralj rekel.»

Zdajci pa je jela naenkrat govoriti krota. «Čemu nikdar ne zajdeta sem na ta lep, hladan prostorček», je menila krota. «Glejte, kako je tu senčnato, le sem nikoli ne prisije vroče solnce, in voda je tako sveža ter sladka, kakor nobena druga na svetu. In kdor to vodo pije, ta postane tako zal in tako moder kot angel, in on zamore vse videti, kar je v nebesih in na zemlji.»

«Ona laže, ona laže, Glavka», je menil Teofil plaho, «idi brž odtodi.»

Toda Glavka se je nagnila in pogledala v vodnjak. Voda je bila čista in gladka kot zrcalo, in žena se je ogledovala prvič v njej, kajti nikoli še ni videla ogledala. In ona je namignila možu naj tudi on pogleda v vodnjak, in razveselil se je zelo, ko je zazrl sebe ter svojo lepo ženko v vodi.

«Pijva vsaki enkrat», je rekla Glavka tiho, «kralj ne bo vedel in tudi drugi nihče naju ne vidi.»

«O ne, tega ne smeva», je odvrnil Teofil, «kralj nama je prepovedal, midva postaneva uboga in revna, ako pijeva to vodo.»

«Kaj še, saj bova lepša ter modrejša, je rekla krota», odgovorila žena, «in jaz bi še rada veliko lepša postala.»

In pripognila se je ter zajela z dlanjo vode, mož pa se je tresel od straha.

«O, kako je to dobro», je dejala Glavka,

«pokusi še ti, Teofil, le pomisli, kako zala in pametna bova potem.»

In mož se je dal pogovoriti, zajela je tudi zanj in on je pil iz njene roke. Pa jedva je to storil, napala ga je strašanska žeja, tak isto ženo, in zajemala sta ter pila in zopet pila. Toda voda v studencu je padala vedno nižje in nižje in vedno bolj sta se morala nagibati, da sta jo mogla zajemati, in nista mogla pustiti, ker žeja ju je vedno hujše. In naenkrat sta pala oba v vodnjak. Zdajci je zakrohotala ostudna krota, zemlja se je stresla, zagrmelo je strahovito, in ona sta padala vedno globlje doli v temo in naposled sta obležala kakor mrtva.

Čez dolgo potem je odprl Teofil oči in zazrl Glavko poleg sebe ležati. Mislil je, da je mrtva in začel je plakati. Zdajci se je zavedla tudi ona, ozrla se okoli sebe ter se tudi ona razjokala.

«Oh, Teofil», je zaklicala, «kako grd si postal.»

«Ti tudi, Glavka», je rekel mož, «le poglej, kako črne so postale tvoje roke.»

Žena se je ozrla na svoje roke in začela je iznova jadikovati.

«Oh, Teofil», je dejala ona, «kje sva neki sedaj?»

«Ne vem», je odgovoril mož, «a v lepem kraljevem vrtu nisva več.»

«Le poglej, kako žalostno je tukaj okoli.»

«Kaj sva storila!» je tarnala Glavka.

«Kraljevo zapoved sva prelomila, in sedaj naju je zadela kazen.»

In Glavka je spet jokala, a bilo je prepozno.

«Glej, ondi je visok hrib», je dejal Teofil, «in za njim je svetloba. Vstani, greva gor, morda se da kaj videti, ondi sva morala doli pasti.» In lazila sta v hrib. Pot je bil slab in kamenit. Trnje ter osat sta bodla izmed kamenja, in njiu noge so postale ranjene ter krvave, ker nista imela čevljev. Dolgo, dolgo sta morala hoditi, predno sta dospela na vrhunec hriba, a lepega kraljevega gradu nista več videla, in svetloba nad hribom je pojemala vedno bolj in bolj, ter naposled popolnoma izginila. Tri dni sta sedela na temenu ter čakala, če se bi ista zopet prikazala, toda izginila je zavedno. Žalostna sta se napotila iznova v dolino.

Dospelši v obznožje hriba, srečal ju je oduren mož v rastgani obleki. Njegovi roki sta bili tenki kot palici, obraz je bil pepelnatosiv, kosti so izstopile in oči so mu ležale globoko v luknjah. Vstopil se je pred Teofila ter Glavko in jima preprečil pot. Oba sta se zelo bala tega grdega človeka, slednjič je vprašal Teofil: «Kdo si ti?»

«Jaz sem Glad», je rekel ta ter dahnil možu in ženi v obraz, pri čem je pokazal svoje dolge rumene zobe. In ko je to storil, je precej izginil.

Teofil je pogledal svojo ženo, žena moža, in nista vedela, kaj naj bi rekla in si mislila, ter sta šla dalje.

Čez nekaj časa je dejala žena: «Oh, Teofil, tako sem utrujena in upehana, vsediva se malce. Ko bi le količkaj nekaj imela jesti.»

Tudi mož je bil zmučen ter lačen. Pa kamorkoli se je ozrl, nič ni videl, kar bi mogla jesti, todi je rastlo le trnje in osat pa suhi mah, niti pitne vode ni bilo nikjer. Mož je izpulil pest trave, položil isto ženi pod glavo, in ona je precej zaspala. Potem je hodil okoli in iskal jagod, da bi jih ponese ženi, no tu ni bilo nič, in sam je postajal vedno bolj gladek. Otožen se je bil vrnil nazaj, kjer je pustil Glavko. Tu pa je videl stati žensko, veliko in močno, ki je imela žuljave roke ter zagorele lakte. V eni roki je držala motiko in lopato, v drugi malo vrečo.

«Kdo si ti?» je vprašal Teofil.

Ženska je odvrnila: «Jaz sem Delo. Na, vzemi motiko in lopato ter to-le vrečo, povedati ti hočem, kaj imaš s tem storiti. Doli v dolini je zemlja mehkejša, ondi moraš z opato zemljo razrahljati, seme razsejati iz

vreče. Potem moraš seme z motiko v prst zakopati, iz tega ti zraste živež.» In ona mu je izročila te tri reči.

Teofil jih je sprejel in rekel: «Ali ne veš, kje bi našel za ženo ter za-se kaj živeža? Tako sva sestradena, da se komaj premičeva.»

«Pojdita v dolino, tam bodeta našla potočič, iz njega smeta piti, in ob vodi stoje drevesa, iste rode sadje, s tem si moreta tolažiti svoj glad.» Ko je ženska to izgovorila, je izginila.

Teofil je šel z veselim pogumom na kraj, kjer je bil pustil Glavko, jo zbudil ter ji vse povedal. Žena se je oprla na moža, in počasi sta odšla v dolino. Tam sta našla potok, zajemala iz njega in pila, in voda jima je dišala kot najboljše vino. Tudi sta videla drevesa, polna žoltorudečih jabolk in Teofil jih je natrgal ter ponese Glavki. Žena je naglo vgriznila jabolko in zavlekla usta, ker jabolka je bila trda in kislja; začela je plakati. A ker nista imela drugega živeža, da bi potolažila glad, zatoraj sta uživala jabolka, da sta se nasitila. Potem je napočila noč in vlegla sta se pod jablano v travo ter zaspala.

Drugega jutra sta pila iznova iz potoka ter jedla jabolk, in ista so jima že bolj teknila. Potem je Teofil vzel lopato ter motiko, Glavka vrečico, prekopal kos zemlje, razsejal rumeno zrnje v svežo prst ter jo zagrebel. Potem sta se vsedla ter čakala, da pride živež iz zemlje, a nič ni prišlo, čeravno sta dolgo tu sedela, in zopet sta morala jesti jabolka. Ker jima ni ugajala več postelja iz zelene trave, poiskala sta mehkega mahu, znosila ga pod veliko skalo ter si naredila ondi ležišče. Ne daleč od tam je bil gozd, tja sta šla, nalomila vej, nataknila iste okoli ležišča, si zgradila kočico in v njej stanovala ter spala. Pa veseliti se nista mogla, ker neprenehoma sta mislila na krasno palačo, v koji sta poprej stanovala, na lepi vrt ter na dobrega kralja, kateremu sta postala tako neubogljiva.

Nekega dne je šel Teofil na kraj, kjer je posejal zrnje, in glej, celo polje je bilo pokrito z zelenimi bilkami. Izpulil je bilko in jo mislil jesti, a teknila mu je tako slabo, da jo je precej zavrgel. Žalosten se je vrnil v kočico ter dejal Glavki: «Menim, žena me je goljufala, hrano iz zrnja ne moreva uživati.» In zopet sta se morala hraniti z jabolkami. Nekega dne pa se je nahajalo na bilkah klasje, ki je bilo polno žoltega zrnja. In ko je Teofil to zapazil, si je mislil, da je zrnje pravi živež. Na njivi pa je stala zopet ženska, in ponudila mu je srp ter rekla: «Požanji bilke ter izmlati zrnje iz klasja, to je dobra hrana, iz bilk pa si lahko napravita streho čez vajino kočico ter ležišče na tleh.» Potem mu je velela poklicati ženo in ji dejala: «Zrnje moraš ti tam na gladkem kamnu z drugim kamnom zdrobiti, potem vode na moko vlititi in zamesiti v testo, isto moraš speči med dvema vročima kamnoma.»

«Saj nimam ognja», je menila Glavka. Delo pa je odvrnilo: «Našla boš ogenj.» In izginilo je.

Teofil je šel na delo. Trdo je bilo to opravilo, roke so mu postale žuljave in znoj mu je curkoma lil raz čelo. In ko je tako delal, zagledal je kraj njive stati neko žensko srditega obličja ter srepega pogleda, ki je godrnjala grde psovke. Teofil je šel k nji in jo vprašal: «Kdo si ti?» In ženska je odgovorila: «Jaz sem Prepri», in dotaknila se ga je s prstom v prsi ter izginila. Mož je šel zopet delat, pa isto je bilo tako težavno, in zdihoval je ter godrnjal poleg. Potem mu je šinilo v glavo, da je vse nesreče kriva jedino le Glavka, ker je pila iz hudobnega vodnjaka ter tudi njemu dala piti hudobne vode, on ji je vendar odsvetoval. Ves poten je vlekel snopje pred kočico ter vrgel isto srdito na tla.

«To je trpljenje», je rekel, «in vsega tega si kriva ti.»

«Jaz?» je vprašala Glavka.

«Da, ti, ker si pila iz hudobnega vodnjaka. Da nisi tega storila, prebivala bi še zdaj v krasni palači ter v lepem vrtu in ne trebalo bi nama delati.»

«Saj si tudi ti pomagal vodo piti, je odvrnila žena razdraženo. «Zakaj si bil tako neumen?»

«Kdo me je v to zapeljal?» je zavpil mož. «Ti sama si vse zakrivila.»

«Čemu si pa pil!» je zarentačila zopet žena.

In prepirla sta se vedno huje, in na posled je mož natepel svojo ženo. Ista se je zgrudila na mahovo ležišče ter bridko jokala, mož je stal zraven temnega obraza. Zdajci pa se je pobleščilo nebo, grom je bobnel in postalo je temno kakor po noči. In ognjeni bliski so švigali iz oblakov, grmelo je vedno močnejše. Mož pa si je mislil, huda ura je kazen zato, ker je tako grdo ravnal s svojo ženo, in prijel jo je za roko ter jo prosil odpuščenja. In žena mu je ovila roko okrog vratu ter ga prosila, naj se nikdar več ne krega, res da je ona vsega kriva, a hoče vse voljno prenašati, če jo bode le on rad imel. Zdajci pa je tresčilo tako strahovito, da se je stresla skala, ob koji je stala njiju koča. Ko sta prišla iz koče, videla sta, da je strela vdarila v neko drevo, ki je bilo vse v ognju. Nevihta je minila, solnce je sijalo in pisana mavrica se je razpenjala po zraku.

«Zdaj imava ogenj», je dejala Glavka veselo, «napraviti si torej hočeva hrane». In iztolkla sta zrnje, Glavka je spekla kruh, kateri jima je tako dišal, kakor nobeno jabolko, in postala sta jaka in močna od tega. Ogenj pa je gorel nad drevesom noč in dan in ni ugasnil nikdar. Teofil je zopet obdelal njivo in razsejal zrnje, da jima ni zmanjkalo tečne hrane.

Nekega dne se je oglasilo zopet Delo ter jima prignalo dve ovci in dve govedi in ju učilo rabiti mleko ter prestiti volno, in živela sta zadovoljno drug z drugim v koči.

Mož in žena sta dobila kmalu otroka, čez leto dni drugega, in nazadnje sta imela sedem sinov ter sedem hčera. Le-ti so rastle, bili zdravi in čvrsti ter veseli. Sinovi so pomagali očetu na polju in hčere materi ter so mislili, da ne morejo imeti lepšega življenja. A Teofil in Glavka nista mogla pozabiti svoje bivše sreče ter sta često pravila otrokom o krasni palači, o lepem vrtu in milem kralju. Otroci so poslušali ter izpraševali vedno bolj ter hrepeneli videti lepo deželo in v njej prebivati. Često so šli z roditeljema na visoki hrib in gledali v daljavo, a ničesar niso mogli videti, tem mauje tja dospeti.

Nekega dne, ko so se vračali zopet iz hriba, stala je v podnožju ženska, bela kot sneg ter je imela dve rudeči lisi na obrazu in se opirala na bergljo.

Teofil jo je vprašal: «Kdo si ti?» In žena je rekla: «Jaz sem Bolezen». In dvignila je bergljo in jo iztegnila proti otrokom. Potem je odšla. Teofil in Glavka sta se zelo bala, ker sta mislila, da jim je prinesla ženska česar hudega, in polna skrbi sta se vrnila v svojo kočo. Otroci so jedli in pili veselo in potem zaspali na slavnatem ležišču. Pa ko je napočilo jutro, bili so trije otroci bolni, dve deklici in deček. Vstati niso mogli iz ležišč in tudi ničesar jesti. Oče in mati sta se vsledla k njim in ostala deca je bila žalostna, ker ti trije otroci so bili najmlajši in vsi so jih ljubili. Bolniki pa so hudo trpeli, premetavali se tja in sem po postelji ter neprestano hoteli piti, ker jih je silno žejalo in peklo po udih kot ogenj. Zdajci je rekla žena možu: «To je kazen za to, da sva pila iz hudobnega studenca, sedaj morajo ubogi otročiči vedno žejo trpeti.» In plakala je.

Tri dni in tri noči sta sedela otožna ob postelji ter stražila. Tretjo noč pa so zaspali bolni otročiči in niso več klicali po pijači. In Teofil je rekel: «Zdaj je kazen minila, zopet bodo zdravi». Toda hipoma

sta zapazila stati ob otročjih nogah neko postavo, ki ni imela mesa na kosteh, nobenega lasu na glavi, in kjer so sicer oči, bili ste zgolj otlini. V rokah je držala dolgo koso. Tako sta se prestrašila, da izpočetka nista mogla besede izpregovoriti, a naposled je vprašal mož: «Kdo si ti?» In pošast je odvrnila: «Jaz sem Smrt», in potem je preminila.

Teofil in Glavka nista vedela, kaj ima to pomeniti, ker še nista videla koga umreti, toda njiju srci sta bili polni strahu. Pregledala sta bolne otročiče, ti so ležali mirno ter izgledali kot bi spali. A lica so jim vedno bolj bledela, dihali so zmiraj slabeje in nazadnje prenehali in tako so ležali do jutra. Ko se je zdanilo in se še le niso ganili, približala se jim je mati tiho ter jih pretipala, bili so mrzli in če je dvignila roko, padla je nazaj, in ničesar niso videli ter slišali, ker bili so mrtvi. Potem sta roditelja zanesla mrtve otročiče ven pred kočo na solnce, pa tudi solnce jih ni segrelo. Tri dni so sedeli stariši z ostalimi otroki okoli mrtvih trupel, meneč, da se prebude, a ker se niso prebudili, morali so izkopati jamo in položiti otročiče vanjo. In vsi so zelo, zelo tugovali.

Teofil in Glavka sta se vedno bolj starala ter slabela, lasje so jima siveli in lice je postalo brazdato ter grbasto, in kadar sta šla na hrib, opirati sta se morala na svoje otroke. Vedno sta še upala, videti enkrat lepo deželo, v koji sta preje prebivala, in vedno bolj sta koprnela po njej. Često sta skupno jokala in obžalovala svojo nepokorščino. Ako sta se nahajala na vrhuncu hriba, dvigala sta roke proti nebesom in klicala: «Oh ljubi, dobri kralj, imej usmiljenje z nama, odpusti nama najin dolg ter vzemi naju zopet v Tvoj lepi grad».

Konečno nista več mogla dospeti na hrib in ostala sta v dolini ter vedno glasneje jokala.

Nekega večera sta sedela iznova tam in vsi njiju otroci so ju obstopili. Zdajci pa se je na mah prikazala iz-za hriba zvezda, ki se je lesketala tako čudno lepo, kakor nobena druga na nebu. Najmlajša hčerkica jo je prva zagledala ter vzkliknila: «O, pogledajte, kako zelo lepa zvezda je tam zgoraj!» Ko jo je Teofil zazrl, rekel je Glavki: »Mislim, to je znamenje, katero nam je poslal dobri kralj, on se gotovo ne srdi več na naju«. In dolgo sta gledala v zvezdo ter se radostila njene čudnokrasne svetlobe, potem sta šla vesela v kočo, in otroci so izpraševali očeta: «Li-so tam vrata v oni prelepi vrt, kjer sta nekdanj z materjo prebivala, in pridemo sedaj zopet tja?» A on jim ni znal povedati. Naslednjega večera so šli zopet ven, in precej se je bila prikazala lepa zvezda, in neizrečeno so bili veseli ter jo še dalje opazovali.

In ko so tretjega večera iznova sedeli zunaj ter opazovali zvezdo, iztegnil je Teofil svoj roki proti nebu ter vskliknil: «O, dobri Oče, ako je to znamenje, da si nama odpustil, potem pač rad umrjem», tako je rekla tudi Glavka.

Zdajci je postala zvezda mahoma svetlejša, začela se je širiti, sredina se je odprla in sedem angeljev z zlatimi peruti je priplavalo doli, prineslo cvetlico, ki se je svetila kot čisto zlato. In pluli so vedno niže in naposled dospeli na zemljo. Ne daleč od koče so vsadili v tla ono cvetlico in prepevali pri tem tako lepo, da ni možno povedati. Ko so vsadili cvetlico, sifrotali so zopet nazaj skozi zvezdo in zvezda se je zaprla in iznova svetila kot poprej. Sedaj so oče, mati in otroci urno pohiteli ogledat si cvetico. Ista je imela listje ter cvetje, ki se je svetilo kot čisto zlato in dijamanti, in dišala je neizrečeno lepo. Zjutraj pa so prihrčale ptice, obletavale cvetico ter gostolele svoje mile pesmi. Teofil, žena in otroci so se silno veselili te čudežne cvetice, obdali jo s plotom, da bi je ničesar ne poškodovalo.

Četrtega dne pa je začelo cvetje veneti, listje se sušiti, cvetica je usahnula in lepe zvezde več ni bilo na nebu. Zdajci so pričeli vsi na glas jokati in prečuli celo noč v joku.

Naslednjega dne pa je na mestu, kjer je stala preje cvetica, zrastle iz zemlje drevesce, ki je imelo svetle mladike ter listje in je postajalo vedno višje in višje ter zrastle nazadnje v mogočno drevo. Ptice so prišle od vseh strani, zvijale si gnjezda na vejah ter prepevale dan in noč. In potem je cvetelo drevo ter rodilo jako lepo sadje. Otroci bi je bili radi jedli, a Teofil jim ni dovolil.

Nekega dne so prišli spet pod drevo ter ga z veseljem opazovali. Tu pa se je vsedla na mladiko ena ptica in zapela:

Jesti morate zlato sadje,
potem vam zrastejo peruti,
to je darilo vaše,
ki potare spono.

S tresočo roko je vzel Teofil jabelka, razdelil jih med ženo in otroke, in vsi so jedli. In ko so jih povžili, postala sta Teofil in Glavka hipoma zopet mlada, lasi so jima postali zopet svetli, brazde in grbe so se skrile iz obraza, in bila sta močna in čila. In ko sta drug drugega smehlaje opazovala, zapazila sta, da imata zlate peruti in tudi otročiči so imeli peruti. «O, sedaj pa že lahko splavamo gor k lepi zvezdi», je zaklical Teofil. «Dobrotljivi kralj nam je odpustil in nas hoče spet sprejeti v svoj lepi grad.» In ko so pogledali kvišku, so videli, da se je zvezda odprla, in otročiči so že zamahali s perutnicami in mislili vzleteti. Mati pa se je razjokala in rekla: «Ali naj najini mrtvi otročiči tu ostanejo, oh potem pač ne maram nazaj se vrniti.»

Ptica pa je iznova zapela:

Z drevesa vlomila mladiko
in vsadila jo v grob!

Hipoma sta vlomila mladiko z drevesa, pohitela h grobu, v katerem so ležali trije mrtvi otročiči, in jo vtaknila v gomilo. Grob se je odprl, trije otročiči so vstali, imeli so tudi krila ter bili lepi kot angeli.

In vsplavali so vsi na hrib in dalje proti svetli zvezdi ter skozi zvezdo v lepi vrt pred krasni grad. Dobrotljivi kralj je stal na stopnicah ter jim smeje se molel roke nasproti.

A hudobnega vodnjaka ni bilo več tu.

Kako je stari Hatlak prestrašil tata.

Iz medjimurskega prestavil O. Š.

Kako je to lepo, če kdo žene lepo rejeno kravico na sejem, jo dobro proda ter prinese domov lepih novcev, s katerimi si pomaga pri gospodarstvu in še povrh shrani kaj drobiža. Ni pa nič kaj veselo, če se kdo vleže spat z lepimi novčiči in se zjutraj vzbudi — brez njih; to pa zato, ker se nahajajo ljudje, kateri nimajo niti lepe kravice, niti telička, niti drobiža, pač pa — dolge prste.

Tako se je zgodilo staremu Mezgi v gornjem Medjimurju.

Po nasvetu gospoda nadučitelja je kupil od grofa lepo belo-črno »šekico«. — Ko mu je že več let davala dobrega mleka, ga obdarila z lepimi telički, mu nekoč zmanjka denarja. Odpravi se torej s svojo »šekico« na sejem. Človek, ki se je na to razumel, mu nasteje za njo dvesto papirnatih bankovcev ter še povrh plača v bližnji gostilni poliček vina.

S tem je bil Mezga popolnoma zadovoljen. Poslovi se od svoje kravice, jo še zadnjokrat lepo poboža, zavije denar v žepno rutico, ki je na njej bila naslikana vojska pri Lisi, ter se odpravi domov. Doma še enkrat prešteje denar pred ženo, ki se kar ni mogla nagledati teh lepih papirčkov. V naglici še postavi nekoliko gradičev v zrak — kako bi najbolje porabil denar — potem pa položi celo svoto pazljivo na polico pri oknu z rutico vred ter jo pokrije s kosom